

**QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)**

**ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI**

Seduta tas-16 ta' Jannar, 2009

Citazzjoni Numru. 298/2007

A

-vs-

B

Il-Qorti;

Rat ir-rikors ta' l-attur pprezentat fid-19 ta' Lulju, 2007 li permezz tiegħu espona bir-rispett:

1. Illi l-partijiet iżżewġu fit-12 ta' Settembru 2000 u minn liema għaqda ma twieldux tfal.
2. Illi l-partijiet taw il-kunsens tagħhom għall-kuntratt taż-żwieġ bl-esklużjoni pozittiva taż-żwieġ innifsu, jew ta' xi wieħed jew aktar mill-elementi essenzjali, jew oħrajn tal-ħajja miżżewġa, jew tad-dritt għall-att taż-żwieġ,

iżda għamlu dan bi skop unikament qarrieqi kif ser jirrizulta waqt it-trattazzjoni tal-kawża.

3. Illi l-kunsens tal-partijiet għal dan iż-żwieġ kien vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju fuq il-ħajja miżżewġa tagħhom u / jew b' anomalija psikoloġika serja li jagħmilha mpossibbli għall-partijiet li jaqdu l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ.

Għaldaqstant, l-esponenti umilment jitlob lil din l-Onorabli Qorti jogħgobha:

1. Tiddeċiedi u tiddikjara għar-ragunijiet premessi li ż-żwieġ bejn il-partijiet huwa null u bla effett għall-finijiet u effetti kollha tal-Liġi.

Bl-ispejjez kontra l-intimata nġunta ghas-subizzjoni.

Rat ir-risposta tal-konvenuta pprezentata fis-27 ta' Frar 2008 fejn qalet bil-qima bil-lingwa Ingliża:

1. *It is correct that the parties married on the 12th of September 2000.*

2. *At the time of the marriage the parties were very much in love and were happy that together they were going to live a married life. They were also very excited in that they both wanted children very much and were looking forward to this. Unfortunately this was not to be. When respondent got pregnant the first time they were very content about it though after a two months she miscarried because it was an eptopic pregnancy. After this they kept on trying but eventually, in 2003, they decided to try IVF. This process also failed even though three embryos have been fertilised and implanted. After that they could not afford to try IVF again because it was too expensive and they decided to try again once the home loan was paid. However, some time later applicant lost his job and they could not afford it.*

3. *It is not true that their consent is invalid because of a positive exclusion of the marriage itself or of*

one of its essential elements or in the matrimonial life or on any right related to the act of marriage. The parties married in good faith with full intentions for this to be a permanent union from which they would form a family.

4. *In respect of the third paragraph of the applicant's sworn application, respondent gave a valid consent and her consent was not defective in any way whatsoever. She suffered no lack of discretion or any psychological anomaly. On her part there were no problems for her to satisfy the essential obligations of marriage as she in fact did her utmost to satisfy.*

5. *On her husband's part, at the time of the marriage respondent was of the firm belief that her husband was capable and committed towards the marriage. Even though respondent did not fully understand the English language, they could communicate their feelings with each other and had no doubt that they both had very strong feelings for each other. If respondent was not sure of this she would not have married A since at the time she had other persons who were in contact with her who were willing to meet up with her with a view to eventually marrying her. She chose A because she felt that there was a bond and respondent is certain that A felt the same way.*

6. *Later on during the marriage, after over 4 years, respondent discovered that her husband was having psychological difficulties which progressively got worse to the extent that he was even visiting a psychiatrist. Respondent only got to know about this problem after over four years into the marriage and despite that, they still remained living together and she kept supporting him and helping him as she bound herself to do when she got married. However applicant's mother kept on interfering on our marriage, especially after 2005 when she came back from Ukraine after having spent one and a half months there from September till the end of October. She kept on poisoning A's mind and it was she who ruined our marriage to the extent that eventually my*

husband left the matrimonial home at the end of March 2007.

7. *After that the parties met together from time to time and applicant expressed the wish to reconcile but this was difficult for respondent to accept since her husband had admitted that after he left home in March 2007 he had been with other women. Furthermore, after March 2007 his mother was like his shadow and did not let him do anything on his own.*

8. *It is only occasionally that the parties could meet freely. He has told me that the reason why he has filed this case is because of pressure from his parents and if it was up to him he would not continue with these proceedings.*

9. *In the problems which have arisen the respondent is the innocent victim and therefore, whatever is decided in this case, the respondent's rights are to be safeguarded.*

Consequently, it is respectfully submitted that the request should be denied and that applicant should pay all fees and costs.

Rat l-atti proċesswali.

Rat l-affidavit ta' l-attur u ta' ommu, u anke semgħethom in kontro-eżami;

Rat l-affidavit tal-konvenuta u semgħetha in kontro-eżami;

Rat il-verbal tas-seduta tad-9 ta' Mejju 2008 illi permezz tiegħu l-kawża tħalliet għas-sentenza.

Ikkunsidrat;

Illi l-attur qed jitlob l-annullament taż-żwieġ kontrattat bejn il-partijiet fil-12 ta' Settembru 2000 a bażi ta' l-artikolu 19 (1) (d) u (f) – għalkemm mhux indikati testwalment - tal-Kap 255 tal-Liġijiet ta' Malta. Il-konvenuta topponi għal

din it-talba u f'kull każ kif dejjem irritenew il-Qrati Maltin f' materja ta' żwieġ illi huwa ta' ordni pubbliku, ma tistax tagħmilha daqshekk faċli li parti tirrepeti kliem il-liġi u l-parti l-oħra tammetti u b'hekk jirrendu ż-żwieġ annullabbli bl-iktar mod faċli u espedjenti. Hawn m'aħniex fil-kamp ta' kreditu likwidu jew responsabbiltà ta' xi kollizzjoni, imma f'kamp l-iktar delikat u serju, u l-Qorti ma tistax tħalli nies li kappriċċjożament wara xi żmien ta' żwieġ jiddeċiedu illi kellhom nuqqas ta' diskrezzjoni fuq iż-żwieġ u meta jkollhom sieħba jew sieħeb ieħor jerġgħu jakkwistaw malajr din id-diskrezzjoni u jsiru maturi. Fejn jirriżultaw verament raġunijiet għall-annullament tiegħu l-istess żwieġ għandu jiġi annullat, pero' dan ma għandux ikun sabiex jiġu akkomodati l-kapriċċi ta' dak jew l-ieħor. Għalhekk il-kawżali għall- annullament għandha tirriżulta ċara u mingħajr dubbju (Anna Tonna vs Alexander Tonna deċiża mill-Qorti ta' l-Appell fis-6 ta' Novembru 1991).

L-artikli citati mill-attur jirrigwardjaw;

19 (1) (d) – vizzju tal-kunsens ta' xi parti li jkun b'difett serju ta' diskrezzjoni fuq il-ħajja miżżewġa jew fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali tagħha jew b'anomalija serja psikoloġika li tagħmilha mpossibbli li dik il-parti taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ;

19 (1) (f) – li l-kunsens ta' xi parti jkun inkiseb b'eskluzjoni pożittiva taż-żwieġ jew xi element essenzjali tiegħu, jew tad-dritt għall-att taż-żwieġ .

Mill-provi mressqa jidher li ż-żwieġ sar wara li l-attur irrisponda għal riklam f'gurnal lokali fejn aġenzija appożita kienet qed tlaqqa' Maltin ma' nisa barranin għal skopijiet ta' żwieġ. Eventwalment irċieva *e-mail* minn aġenzija Ukrajna bl-isem ta' Club Panna. Ħallas somma konsiderevoli ta' flus u tela' l-Ukrajna ma' ommu. Hemmhekk laqqgħuh mal-konvenuta u għall-bidu ma kienux jikkomunikaw minħabba l-lingwa. Iddeċieda li jiżżewwiġha peress li ħass li kien iħobbha u minħabba l-problemi bil-*visa* żżewġu mingħajr dewmien f'inqas minn tlett xhur wara li ltaqqgħu. Naturalment iż-żwieġ spiċċa ħażin għaliex skond l-attur il-konvenuta kienet tagħmel

affarijiet strambi, tiġġieled dejjem mal-ġirien u skond hu, anke spiċċat issawtu. Da parti tagħha l-konvenuta tgħid fl-affidavit tagħha li huma iżżewġu għaliex kienu jinħabbu u bl-intenzjoni li jkollhom familja u twaħħal f'omm l-attur għat-tifrik taż-żwieġ, u tgħid illi vvalenatu kontra tagħha.

Kif qalet il-Qorti ta' l-Appell fil-kawża Joseph Zammit vs Bernardette Zammit (27 ta' Jannar 2006):

Irid mill-ewwel jigi senjalat principju fundamentali fil-liġi ċivili u ċioe' li ż-żwieġ bejn il-kontendenti għandu jkun preżunt li jkun wieħed validu. Għalhekk huwa dover assolut ta' kull parti fil-kawża li tagħmel prova sodisfaċenti ta' l-allegazzjonijiet rispettivi tagħha dwar l-allegazzjoni u ċioe' li ż-żwieġ huwa null għaliex l-oneru tal-prova huwa dejjem fuq spallejn min jallega.

Is-sub-inċiż (d) fuq imsemmi jsemmi ukoll li ż-żwieġ ikun null jekk ikun affetwat b'anomalija psikoloġika serja u tagħmilha mpossibbli għal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ. Ta' min jenfasizza hawn li l-liġi tagħna tirrikjedi li l-anomalija psikoloġika tkun tali li tagħmilha mpossibbli u mhux semplicement diffiċli li wieħed jaqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ jew inkella li jassumi l-istess obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ.

Rigward id-dispożizzjoni kontenuta fis-sub-inċiż (f) fuq imsemmi, biex dan id-difett ikun jirriżulta jkun jeħtieġ li jiġi provat sodisfaċentement li ż-żewġ partijiet jew waħda minnhom fil-mument tal-għoti tal-kunsens matrimonjali tkun eskluet iż-żwieġ innifsu jew eskluet element essenzjali tal-ħajja miżżewġa jew id-dritt għall-att taż-żwieġ, u din l-esklużjoni tkun saret b'att pożittiv tal-volonta' ta' dik il-parti. Huwa evidenti li din id-dispożizzjoni tirravviża sitwazzjoni ta' simulazzjoni u għandu jiġi enfasiżżat li nullita' ta' żwieġ bażata fuq il-kawżali ta' simulazzjoni proprjament tkun teskludi kawżali bażata fuq nullita' ta' żwieġ minħabba nuqqas ta' esklużjoni ta' ġudizzju. L-inkompatibbiltà bejn dawn iż-żewġ kawżali toħroġ mill-fatt li n-nuqqas ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju timplika inkapaċità li wieħed jagħraf, jifhem u

jirrifletti filwaqt li l-kawżali tas-simulazzjoni teħtieġ li jkun hemm tali kapaċita' intelletwali, proprju l-att pożittiv tal-volonta' li jwassal għas-simulazzjoni, totali jew parzjali.

Fil-kawża Nicholas Agius vs Rita Agius (25 ta' Meju 1995) intqal illi b'difett serju ta' diskrezzjoni tal-ġudizzju l-leġislatur ma riedx ifisser sempliċement kwalsiasi stat ta' immaturita'; li parti jew l-oħra fiż-żwieġ tista' tkun fiha fil-mument li jingħata l-kunsens reċiproku. Li kieku l-leġislatur irrikjeda maturita' sħiħa u perfetta ftit jew addirittura ebda żwieġ ma kien ikun validu. In-nuqqas ta' *discretio iudicii* hu kuncett ġuridiku ntrinsikament marbut mal-kapaċita' ta' parti jew oħra fiż-żwieġ li tagħti l-kunsens liberu u xjenti tagħha għar-rabta taż-żwieġ. F'dan is-sens ġew deċiżi ukoll il-kawżi Angela Spiteri vs Joseph Spiteri (4 ta' Novembru 1994), Robert Attard vs Josephine Attard (18 ta' Ottubru 1995) u Janet Portelli vs Victor Portelli (14 ta' Awissu 1995).

Fil-kawża fl-ismijiet Mario Mizzi vs Maris Mizzi (15 ta' Novembru 2005) il-Qorti ta' l-Appell ukoll qalet li biex ikun hemm in-nuqqas jew difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju jrid ikun hemm l-inkapaċita' psikika jew kostituzzjonali (mhux neċessarjament anomalija psikoloġika fis-sens mediku) li wieħed jagħraf u jirrifletti jew li jiddeċiedi liberament (jiġifieri mingħajr impulsi nterni li jkunu neħħew il-liberta ta' l-għazla tal-persuna li tkun) fuq l-oġġett tal-kunsens matrimonjali.

Il-Qorti tħoss speċjalment wara li semgħet lill-attur jixhed li dan huwa każ ta' *res ipsa loquitur*. Bir-rispett kollu lejha, għalkemm il-Qorti se tinstema' ħarxa tgħid hekk, l-attur huwa palesament persuna li mhux kapaċi li jibda relazzjoni normali ma' mara u evidentement kien għalhekk li fittex jagħmel dan permezz ta' aġenzija appożita u ma' mara barranija. Da parti tagħha l-konvenuta ċertament ħatfet l-opportunita' li titlaq minn pajjiżha u l-kundizzjoni xejn tajba li kienet tgħix fiha, u dan żgur mhux għaliex ħabbet lill-attur. Il-Qorti hija konvinta li l-attur għadu bil-mod sempliċi tiegħu, iħobb lill-konvenuta, iżda dan għaliex kienet l-unika mara (apparti membri tal-familja tiegħu) illi kellu kuntatt mill-vicin magħha f'ħajtu. Il-Qorti temmen li kif

qalet il-konvenuta kienet ommu illi finalment allontanatu minnha, iżda ma t'ossx li kienet il-kaġun tal-falliment taż-żwieġ, li kien ċertament in-nuqqas ta' raġuni tajba għaliex huma kellhom jiżżewġu. Il-Kodiċi Kanoniku jgħid fl-artikolu 1081 (2) illi *consensus matrimonialis est actus voluntatis quo utrique pars tradit et acceptat ius in corpus, perpetuum et exclusivum in ordine ad actus per se aptos ad prolis generationem*. Dan ifisser li l-kunsens għaż-żwieġ huwa att volittiv li bih kull parti tagħti u tirċievi d-dritt fuq ġisimhom, perpetwu u esklussiv, fuq atti addattati għall-prokreazzjoni. Il-Qorti temmen li dan il-veru kunsens kien nieqes. Huwa minnu li l-partijiet għamlu diversi tentattivi anke mediċi biex ikollhom it-tfal, iżda dan ma jista' bl-ebda mod jissana n-nuqqas *ab initio* ta' kunsens sħiħ – u dan għar-ragunijiet ġia' mogħtija.

Għalhekk il-Qorti tilqa' t-talba attriċi u tiddikjara null iż-żwieġ celebrat bejn il-partijiet fit-12 ta' Settembru 2000; spejjeż fiċ-ċirkostanzi jkunu bla taxxa bejn il-partijiet.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----